

15/09/2015

BR. 403

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

NESAGLASJE

**Vlada Britanije u akciji protiv evropske klimatske politike?
Dom Lordova istražuje evropsku energetska regulativu**

**E.On potpuno odustaje od nuklearki
Kina gradi novi prototip nuklearnog reaktora u Britaniji**

Burna reagovanja na projekat Severni tok 2

Francuska gasi subvencije za uglj

PARIZ - Francuski premijer Manuel Vals (foto: sa ministarkom energetike Segolen Roajal) najavio je potpuni i hitan prestanak državnih subvencija za projekte elektrana na uglj i opremu za korišćenje uglja. Govoreći u sklopu priprema za otvaranja COP 21, Svetskog klimatskog samita zakazanog za decembar ove godine u Parizu, Vals je rekao da će on demonstrirati nameru Francuske da bude vodeći primer u svetu za smanjivanje industrijskog zagađenja gasovima staklene bašte. Francuski proizvođač turbina Alstom bio je jedan od vodećih korisnika državnih subvencija, pre nego što je svoje poslove vezane za energetski sektor prodao američkom GE-u. Ministarka energetike Segolen Roajal dodala je da će subvencije za uglj biti reinvestirane u šeme za podsticanje obnovljivih izvora energije. "Premijer je bio jasan, ukidamo pomoć Alstomu", rekla je Roajal. **AFP**

Poljska pred otvaranjem tržišta kapacitetima električne energije

VARŠAVA - Poljska bi mogla u 2016. godini otvoriti tržište kapacitetima električne energije kako bi pomogla najvećim privredama Istočne Evrope da izbegnu nestašice u snabdevanju, s obzirom da rast potrošnje struje vrši pritisak na stare

elektrana koje bi se aktivirale u slučajevima nestašica. Većina elektrana u Poljskoj su zastarele, a zemlja raspolaže i ograničenim kapacitetima za uvoz električne energije, prenosi **Energy market price**.

EU odobrila GE-u

preuzimanje Alstoma

BRISEL - Evropska unija je 8. septembra odobrila „uslovno“ kompaniji General Electric kupovinu energetskih poslova francuske firme Alstom za 12

milijardi dolara, piše **The Wall Street Journal**. Uslov se odnosi na obavezu GE da proda neke od tih poslova, konkretno proizvodnju velikih turbina na gas italijanskom tržišnom konkurentu Ansaldo Energia, kako bi se sprečila dominacija na tom segmentu tržišta. Dogovor je prvi put predložen pre godinu dana, da bi Evropska komisija zatim dva puta odlagala donošenje odluke o predloženom spajanju, upravo zbog zabrinutosti od mogućeg poremećaja na tržištu turbina velike snage, gde GE već ima udeo od oko 50%.

mreže, rekao je u sredi član vlade u Varšavi. Poljska je u avgustu uvela ograničenja u potrošnji električne energije, kada je dug sušni period primorao termoelektrane na uglj da pokriju oko 90% potreba te zemlje za strujom. Tamošnji proizvođači električne energije su godinama tražili formiranje balansnog tržišta, gde se proizvođačima plaća održavanje tzv. „rezervnih“

Nuklearne kapacitete trebalo bi povećati za 45%

LONDON - Svetska strukovna organizacija za nuklearnu energiju - *World Nuclear Association*, ističe da bi nuklearne kapacitete globalno trebalo povećati za 45% kako bi se ispunili klimatski ciljevi i

upozorava da je sadašnja stopa rasta prespora. Ta organizacija u najnovijem saopštenju navodi da će nuklearni kapaciteti globalno s postojećih 379 GWe do 2035. dostignuti 552 GWe. Međunarodna agencija za energiju, IEA je međutim procenila da bi nuklearni kapaciteti već do 2030. trebalo da porastu na 660 GWe, a 2050. na iznad 900 GWe kako bi se pomoglo cilju sprečavanja da globalna temperatura poraste više od 2 C ovoga veka, što je prag za izbegavanje najgore posledice globalnog zagrevanja. Takav cilj zahtevao bi godišnja ulaganja od 81 milijarde dolara u nove nuklearke sve do 2040. Da bi novi kapaciteti imali dovoljno goriva svetu će biti potrebno i 62,000 tona elementarnog urana do 2035, stoji u izveštaju. Proizvodnja urana zaostaje s obzirom na niske cene koje destimulišu ulaganja, prenosi *Reuters*.

E.On potpuno odustaje od nuklearki i plaćaće dekomisiju

BERLIN - Nemački E.On napustio je u potpunosti ideju o zadržavanju

svojih nuklearnih elektrana, povinujući se političkom pritisku da plati 16,6 milijardi evra troškova za dekomisiju kada se te elektrane zatvore, javlja *Reuters*. Ovo saopštenje, objavljeno 10. septembra iz najveće nemačke energetske kompanije, odmah je oborilo vrednost njenih akcija na najniži nivo u poslednjih 20 godina. Naime, poslovanje s

nuklearkama neće biti uključeno u Uniper - novu E.On-ovu podfirmu za trgovanje energijom i aktivnosti s prirodnim gasom i naftom. Nemačke nuklearke trebalo bi da se ugase do 2022. godine, a izdaci za dekomisiju mogli bi E.On-u ograničiti ulaganja u ostale poslove - obnovljive izvore, mreže i usluge, na koje nemački kolos planira da osloni svoju buduću strategiju. Nemačka je, naime, donela zakon kojim sprečava elektroenergetske

kompanije da kroz restrukturiranje odustanu od odgovornosti za nuklearni biznis. Postoji rizik da odvajanje Unipera neće biti dovršeno do 1. januara 2016., dok je pokretanje firme zakazano za drugu polovinu iduće godine. "Tržište nas neće čekati. Moramo transformisati firmu kako bi ostali uspešni u budućnosti", kazao je čelnik E.ON-a Johannes Tajsens. Dekomisija nemačkih nuklearki koštaće gotovo 40 milijardi evra. E.On upravlja s tri elektrane i ima manjinski udeo u još tri, koje ukupno obuhvataju osam odsto nuklearnih proizvodnih kapaciteta u Nemačkoj.

Euratom odobrio ugovore za proširenje NE Paks

BRISEL - Evropska agencija za nuklearnu energiju Euratom pregledala je ugovore o razvoju NE Paks u Mađarskoj i donela odluku da su oni u skladu s evropskim zakonodavstvom. Euratom je prošle

nedelje obavestio mađarsku vladu da su ugovori o izgradnji dva nova reaktora u elektrani u skladu sa svim tehničkim, energetske i ekološkim zahtevima evropskog zakonodavstva. S obzirom da je Mađarska ugovorila proširenje NE Paks direktno s Rusijom i njenom nuklearnom kompanijom Rosatom, kao i da je Rusija osigurala i kredit od 10 milijardi. evra za projekt, Evropska komisija je zatražila da se ispituju ti ugovori i raščiste sve nedoumice oko projekta, javlja mađarski dnevnik *Budapest Business Journal*.

Kina gradi novi prototip nuklearnog reaktora u Britaniji

LONDON - Britanski premijer Dejvid Kameron mogao bi u oktobru potpisati dogovor s Kinom o gradnji novog prototipa nuklearnog reaktora u Bradwellu, Essex, što bi ujedno bio prvi kineski reaktor izgrađen na Zapadu. Novi reaktor bi imao proizvodni kapacitet od 1 GW električne energije, što zadovoljava potrebe milion domaćinstava. Radi se o ugovoru koji je deo šireg civilnog nuklearnog pakta između Britanije, Francuske i Kine, koji predviđa gradnju dve nuklearne elektrane, jedne u Somersetu (Hinkley point) i druge u Suffolku (Sizewell). Kineske kompanije China General Nuclear i China National Nuclear imale bi manjinski udeo u NE Hinkley point. Francuski EDF odgovoran za gradnju i upravljanje, ugovorio je da proda svoja prava na gradnju u Bradwellu, Essex, u zamenu za kinesku pomoć u gradnji dve nuklearke. Hinkley point se sastoji od dva EPR reaktora, snage 1,6 GW, što pokriva 7% britanskih potreba za strujom, objavio je 8. septembra **Energy market price**.

Gasprom počeo i aukcijsku prodaju gasa

MOSKVA - Gasprom je ove nedelje organizovao svoju prvu prodaju gasa putem aukcije u Evropi i prodao trećinu od 127 ponuđenih lotova ukupne količine 3,24 mlrd. m3 gasa za isporuku u narednih šest meseci, piše u petak Bloomberg. Cena na aukcijama bila je fiksirana. Gasprom se dugo držao svoje formule da cenu prirodnog gasa vezuje s cenom nafte, ali je od 2010. smanjio ugovorene cene i uveo određeno vezivanje cena za tarife na spot-tržištima. Cena ruskog gasa pala je u međuvremenu za 30%, a tržište je dobro snabdeveno. „Evropsko tržište gasa se permanentno menja i, odgovarajući na te izazove, mi želimo da isprobamo ovu novu alatku za trgovinu gasom i da vidimo kakve benefite može doneti prodavcima i kupcima“, rekao je otvarajući aukciju potpredsednik Gasproma Aleksandar Medvedev. **AGENCIJE**

PROJEKT SEVERNI TOK 2 IZAZVAO BURNA REAGOVANJA

BRATISLAVA, VARŠAVA - Kao što se i očekivalo, dogovor Gasproma za grupom vodećih zapadnoevropskih kompanija o gradnji još jedne cevi postojećeg gasovoda Severni tok, izazvala je oštre reakcije zemalja koje će zbog ovoga pretrpeti najveću štetu. Najpre je prošlog utorka poljski premijer Andžej Duda rekao da ugovor o gradnji gasovoda Severni tok 2 u potpunosti ignoriše interese Poljske i dodao da se otuda nameće pitanje postojanja jedinstva unutar EU 28. Dva dana kasnije, posle sastanka u Bratislavi, još direktniji su bili premijeri Ukrajine i Slovačke, Arsenij Jacenjuk i Robert Fico. Jacenjuk je rekao da će izgradnja drugog kraka Severnog toka u potpunosti lišiti Kijev mogućnosti da transportuje gas u Evropsku uniju i prouzrokovati gubitke od 2 milijarde dolara godišnjeg prihoda od tranzita. Premijer Fico je rekao da se u EU s jedne strane govori o neophodnosti da se pomogne Ukrajini, kako bi ona ostala zemlja tranzita, dok istovremeno Gasprom potpisuje sa predstavnicima evropskih zemalja sporazum za projekat Severni tok 2. Mogao bih da upotrebim neke normalne izraze, ali hoću da se izrazim upečatljivo: oni prosto od nas prave idiote“, izjavio je Fico, dodajući da će i Poljska ovim izgubiti stotine miliona dolara prihoda od tranzita gasa u Evropu. **AFP, PAP**

Šefčovičeva poruka potpisnicima ugovora sa Gaspromom

BRISEL - Dogovor Gasproma da udvostruči kapacitet gasovoda Severni tok nameće pitanje kako se taj projekat uklapa u EU prioritete vezane za energetska sigurnost, rekao je potpredsednik Evropske komisije zadužen za energetiku, Slovak Maroš Šefčovič. On je u izjavi za portal **Politiko**

rekao „da se nada“ da će kompanije koje su sklopile memorandume o razumevanju sa Gaspromom razumeti stepen svoje odgovornosti u obezbeđenju ukupne sigurnosti snabdevanja čitave Evrope, a ne samo jednog njenog dela energijom.

Igor Sečin: „Besmisleno za Rusiju da uđe u OPEC“

MILANO - OPEC je ponudio Rusiji da postane njena članica, ali će Rusija zadržati status posmatrača u toj grupi“, rekao je u ponedeljak

Sečin: Ruska proizvodnja nafte može da se uveća za 52%

SINGAPUR - Ruska proizvodnja nafte mogla bi da poraste sa 530,5 miliona tona koje se očekuju u ovoj godini, na 700 miliona tona u skorij budućnosti, rekao je u ponedeljak na istom skupu Igor Sečin, ukazujući da u tim planovima uloga Kine kao uvoznika postaje sve značajnija.

čelnik ruske državne naftne kompanije Rosnjeft. Igor Sečin je na press konferenciji u Singapuru rekao da je OPEC izgubio ulogu regulatora tržišta, „pa nema smisla za Rusiju da se pridruži toj organizaciji“, S druge

strane, pojasnio je Sečin, proizvodnja nafte u zemljama OPEC-a je u rukama državnih kompanija, dok je ruska naftna industrija privatna. Iz tog razloga Rusija ne može brzo da reguliše svoju proizvodnju nafte, rekao je prvi čovek Rosnjefta, a prenosi **Tass**

Ugrožen koridor Sever-Jug?

BRATISLAVA, BRISEL - Član upravnog odbora slovačke gasne transportne kompanije Eustream i bivši premijer Češke Mirek Topolánek upozorio je da bi izgradnja Severnog toka 2 mogla učiniti neisplativom gradnju tzv. gasnog koridora Sever-Jug, čiji je promoter Eustream i koji predviđa povezivanje LNG terminala na Baltiku sa planiranim terminalima za utečnjeni gas na Jadranu i onima na Crnom

moru. Istovremeno je organizacija CEEP, odnosno Centralnoevropski energetska partner, predložila da se gasni Koridor Sever-Jug gradi deo-podeo, prateći potrebe ponude i potražnje za prirodnim gasom na relevantnim tržištima. Prema analizi ove organizacije koja zastupa interese energetska kompanija Centralne Evrope, ovaj projekat bi trebalo da se gradi na poslovnim planovima zasnovanim na potrebama tržišta, finansiran od strane nacionalnih operatera. **Natural Gas Europe, ceep.be**

Kolaps investicija na Severnom moru - reakcija na cene nafte

LONDON - Pad investicija u upstream sektor na Severnom moru eksperti vide kao verovatno najrečitiju reakciju strane ponude na tržištu na srozavanje cena nafte u poslednjih više od godinu dana. Ovonedeljna analiza konsultantske firme Wood Mackenzie naime ukazuje da bi niske cene nafte mogle voditi zatvaranju 140 polja na Severnom moru u narednih pet godina. Čak i kada bi se nafta donekle oporavila na oko 70 dolara za barel, 50 naftnih polja bi zbog neprofitabilnosti moralo pre vremena biti zatvoreno, navodi kompanija iz Edinburga. U istom periodu od

pet godina očekuje se da bude otvoreno tek 38 novih polja u britanskim vodama Severnog mora. Pre objavljivanja ove analize, britansko udruženje naftno-gasne privrede, Oil and Gas UK, objavilo je da je od novembra prošle godine, zbog pada cena nafte, 65.000 radnih mesta zatvoreno na severnomorskim poljima. Ova lobistička organizacija je takođe upozorila da očekuje pad kapitalnih investicija u ovom sektoru na dve do četiri milijarde funti u svakoj od naredne tri godine, sa bezmalo 15 milijardi funti koliko je bilo uloženo u 2014. Zatvaranje nekih polja je već u toku. Royal Dutch Shell planira katanac na svoje staro severnomorsko polje Brent. Četiri platforme na tom polju donele su britanskoj vladi prihode od poreza u visini 20 milijardi funti, od kako je Brent otvoren 1976. godine, podseća u četvrtak **NEDELJA** - www.wpxserbia.rs.

NAŠ REGION

Hrvatska - Centri za socijalnu zaštitu preuzimaju brigu o „energetskoj sirotinji“

ZAGREB - Centri za socijalnu zaštitu u Hrvatskoj će počev od oktobra pokretati postupke za priznavanje prava na naknadu za ugroženog kupca energenta, ako bude usvoje takav predlog amandmana na Zakon o socijalnoj zaštiti koji je Vlada usvojila na telefonskoj sednici prošle srede. Centri za socijalnu pomoć će, naime, od 1. oktobra, po službenoj dužnosti, voditi postupke za priznavanje prava na naknadu za sve energetski ugrožene potrošače koji su evidentirani kao korisnici garantovane minimalne naknade, korisnici pomoći za izdržavanje, kao i korisnici lične invalidnine a

koji nisu članovi domaćinstva koje je korisnik garantovane minimalne naknade, prenosi **Energetika-net**.

Uskoro počinje arbitraža Slovenije protiv BiH oko TE Ugljevik

LJUBLJANA, SARAJEVO - Međunarodni centar za rešavanje investicionih sporova Svetske banke uskoro će odlučivati o tužbi Slovenije protiv BiH za neisporučenu električnu energiju, uz odštetni zahtev od 758 miliona evra, na koliko su procenjena ulaganja slovenačke strane u termocentralu Ugljevik, koja se nalazi na teritoriji Republike Srpske. Kako pišu slovenački mediji, prema ugovoru koji su 1981. potpisale Slovenija i BiH, slovenačka elektroprivreda, na osnovu tih ulaganja, ima pravo na trećinu struje iz Ugljevika koji je sagrađen 1985. godine. Isporuke struje iz Ugljevika Sloveniji prekinute su 1991. godine zbog prekinutih dalekovoda u Slavoniji, a posle toga nisu obnovljene. Za mesec-dva u Hagu će biti otvoren arbitražni postupak koji bi mogao potrajati oko dve godine, navode mediji. Ukoliko arbitraža da Sloveniji za pravo, to bi BiH moglo stajati i više od milijarde evra, s obzirom na zatezne kamate i sudske troškove, procenjuje ljubljanski **Dnevnik**. S druge strane, u Republici Srpskoj tvrde da dogovor Slovenije i BiH nije bio pravi ugovor dveju država nego tzv. samoupravni sporazum. Pokušaji Slovenije da postigne sudsko rešenje u BiH nisu uspeli jer se sud u Bijeljini proglasio nenadležnim, a vrhovni sud RS je lani odbio zahtev Slovenije za reviziju te ocene.

A2A sve bliže odlasku iz EPCG

PODGORICA - Pregovori Vlade Crne Gore sa predstavnicima italijanske kompanije A2A o nastavku partnerstva u Elektroprivredi Crne Gore EPCG i dalje su u toku, ali dogovora o nastavku saradnje nema ni na vidiku. Pregovori, kako saznaju **Dnevne novine**, aktivno traju, ali A2A ne želi da prihvati uslove Vlade Crne Gore vezane za ulaganja u Elektroprivredu. Italijani su ostali pri ranijim stavovima, kao i predstavnici crnogorske države, pa je gotovo izvesno da kompanija A2A neće nastaviti partnerstvo sa Vladom u Elektroprivredi, saznaju Dnevne iz više izvora. Kamen spoticanja italijanske kompanije i Podgorice i dalje je neslaganje o gradnji drugog bloka TE u Pljevljima. Vlada Crne Gore i dalje tvrdi da je to prioritet, i da EPCG može sama da finansira gradnju jer ima znatan iznos slobodnih sredstava, a mogla bi se kreditno zadužiti. Međutim, u italijanskoj kompaniji ističu da bi za gradnju projekta u Pljevljima trebalo naći trećeg partnera. Većinski vlasnik EPCG je država Crna Gora sa 57,02 odsto akcija, dok italijanska firma A2A ima 41,75 odsto.